

2/2021

MATKAILU-AUTOLLA LAPISSA

Korona opetti- ryhmän puute lamauttaa Yhteisöllisyys innostaa

SAAPPAAT JALASSA KULTTUURIMATKALLE

Lupa iloita elämästä

Suomen Senioriliike

Toivotamme Sinut lämpimästi tervetulleeksi mukaan. Olemme poliittisesti ja uskonnollisesti riippumaton sekä sitoutumaton rekisteröity yhdistys. Jäseniä meillä on tällä hetkellä 1600 ympäri Suomea. Toimimme sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Yhdistys on perustettu professori emerita Sirkka-Liisa Kivelän aloitteesta vuonna 2008.

Tavoitteemme

Tavoitteemme on toimia yhdessä senioreita kiinnostavien aiheiden parissa. Keskitymme yhteisiin iloihin tapaamisiin pitkästä ajasta ja sitä kautta yksinäisyyden torjumiseen. Olemme yhteiskunnallinen vaikuttaja ja toimimme yhdessä senioreiden äänenä arvokkaan vanhenemisen puolesta

Tässä lehdessä

12-16

Kulttuurimatkalla Ranualla

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Syyskauden tapahtumista
- 5 Korona opetti
- 6 Ryhdyin ystäväksi nepalilaiselle äidille
- 7 Kun mikään ei riitä
- 8 Kirjaesittely: Ihminen ei ole paha vaan hyvä
- 9 Ikääntyneiden asumisen ennakointiin voimaa järjestöjen yhteistyöstä
- 10 Säilytä yhteys ympäristöösi ja ystäviisi
- 11 Taitettu indeksi on kumottava
- 12 Saappaat jalassa kulttuurimatkalle
- 16 Reipas seikkailu kotimaassa
- 17 Matkailuautolla Lapissa
- 22 Seniorit työelämään
- 24 Ihmisen elämänkaaren tarina
- 26 Jäsentiedote
- 27 Kutsu Suomen Senioriliikkeen kevät- ja syyskokoukseen
- 28 Uudet nettisivut tulossa

28

Senioriliikkeelle uudet nettisivut

5

korona opetti yhteisöllisyydestä

Pidetään toisistamme huolta

Elämme syyskuussa 2021 aikaa, jolloin koronarajoitusten purkamisesta keskustellaan päivittäin. On toivottavasti vihdoinkin koittanut aika, jolloin yhteiskuntamme voi astua takaisin normaaliin elämään. Kulttuuritapahtumiin osallistuminen, kokoontumiset ja kohtaamiset vahvistavat yhteenkuuluvaisuuden tunnetta, sekä ihmisten henkistä hyvinvointia. Ihmiset tarvitsevat toisiaan.

Covid-19 vauhditti monia uusia tulollaan olevia innovaatioita. Yksi niistä on digitaalisuuden mahdollisuudet. On selvää, että olemme astuneet aikaan, jolloin digitaaliset palaverit, kokoukset verkossa ja yhteydenpito verkon kautta ovat yhä yleisempiä. Verkossa tapahtuvat kohtaamiset paitsi säästävät matkustusaikaa, toimivat myös ilmastoystävällisenä mahdollisuutena.

Digitapaamiset eivät ole uhka, vaan mahdollisuus. Teamsissä meillä on mahdollisuus kohdata ihminen, ihmisiä yli maan tai maiden rajojen. Myös Suomen Senioriliike voi auttaa näissä digitaalisissa kohtaamisissa, luoda tapahtumia, jakaa tietoa ja osallistaa jäseniämme mukaan toimintaamme, unohtamatta meidän perinteisiä tilaisuuksia, joita järjestämme taas, kun yleisörajoitukset poistuvat.

On tärkeää muistaa, että digitaalinen kohtaaminen ei korvaa ihmisen fyysistä läheisyyden kaipuuta. Me olemme lajina kehotietoisia. Meillä on kehossa ja ihossa muisti ja kehossa on myös meidän viisautemme. Uskon, että digitaaliset ja fyysisten kohtaamisten mahdollisuudet kulkevat rinnakkain. Yksinäisyys on vakava ja varteenotettava ilmiö kaikissa ikäluokissa. Siksi tarvitsemme kohtaamista.

"Digitapaamiset eivät ole uhka, vaan mahdollisuus."

Ikääntyminen koskettaa meitä kaikkia. Meillä on ikääntyviä lähellämme ja me itse ikäännyimme. Meidän olisi tärkeä muistaa, että ikääntyminen ei ole uhka vaan mahdollisuus. Meillä on paljon mahdollisuuksia vaikuttaa siihen, millaista elämää, elämänlaatua ja palveluja tuotamme Suomen senioreille nyt ja tulevaisuudessa. Meillä on suuri joukko senioreita ja työelämästä pois jääneitä eläkeläisiä, joiden tietotaitoa me voisimme hyödyntää monin tavoin. Me hukkaamme suuren määrän kapasiteettia unohtamalla, mikä henkinen pääoma meillä on senioreissa käyttämättä.

"Ikä on vain numero", Johanna Vuoksenmaan loistava elokuva (2021, pääosassa Hannele Lauri) näyttää uljaasti sen, että me voimme olla ikääntyneinäkin supervoimiamme kanssa kiinni elämässä, luoda iloa ja terveyttä antamalla muille siitä mitä osaamme.

Suomessa me emme ole osanneet luoda verkostoja riittävästi lasten, nuorten ja ikääntyneen sukupolven kohtaamiselle. Toivoisin, että Senioriliike voisi olla mukana rakentamassa uudenlaista ajattelamisen tapaa ja kääntää näkökulmaa suuntaan, jossa huomioidaan enemmän seniorien ja ikäihmisten tarpeita.

Me olemme osa suurta elämän kiertokulkua. Me olemme saaneet elämän alun vanhemmistamme. Miksi me emme antaisi heille takaisin sitä, mitä me olemme saaneet - huomiota, hoivaa, läsnäoloa, kuuntelemista, katsomista, kosketusta, tukena olemista ja auttamista?

Välitetään ja pidetään huolta toisistamme. Ollaan enemmän yhdessä yli sukupolvien. Muistetaan sana "lähimmäisenrakkaus". Katsotaan tulevaan avoimin, valoisin silmin.

Maarit Peltomaa

*Teatteritaiteen maisteri, näyttelijä, kouluttaja, tapahtumatuottaja
Suomen Senioriliike - Arvokkaan Vanhenemisen Puolesta ry:n puheenjohtaja*

Vastaava päätoimittaja: Maarit Peltomaa

Julkaisija: Suomen Senioriliike - Arvokkaan Vanhenemisen Puolesta ry

Painovuosi: 2021

Lehden ulkoasu: Matkailumuotoilutoimisto.fi

Hallituksen jäsenet 15.10.2021

Maarit Peltomaa

Esa Fagerlund

Pirkko Ruuskanen-Parrukoski

Kimmo Kiljunen

Timo Strandberg

Sari Tanus

Erkki Vauramo

Reijo Vuorento

puheenjohtaja

1. varapuheenjohtaja

2. varapuheenjohtaja

Varajäsenet

Eeva Kainulainen

Heli Stenvall

Syyskauden tapahtumia

Kultaiset Vuodet - konsertti

Rientolan pirtissä

11.11.2021 klo 13.00 - 14.30 Ohjelmassa sävelmiä tanssi-is-
kelmän ja tangon mestareilta lavatanssien kulta-ajalta

Duo Natunen & Nakari esiintyy

Järjestäjät: Rientolan Setlementin senioritoimikunta ja
Senioriliike

Vapaa pääsy, maskisuositus

Rientolan pirtin osoite:

Federleyncatu 19, Tampere

(bussit 9 & 19 Tampereen keskustasta

Korona opetti – ryhmän puute lamauttaa Yhteisöllisyys innostaa

Seijaliisa Pekkanen, Nöpö, esittelee työtään syyskuussa Soukan Taideseuran galleriassa pidetyssä seuran jäsenten teosten yhteisnäytelyssä.

Teksti: Eeva Kainulainen

”Korona-aika lamautti, vaikka olisi ollut mahdollista tehdä sellaista, mihin normaaliaikana on vähän aikaa. Siitä huomaa, miten tärkeää on ryhmän merkitys. Yhteisöllisyys innostaa tekemään”. Näin kuvaa koronakurjimusta Seijaliisa Pekkanen, joka vetää Soukan Taideseuran puitteissa toimivaa Seniorisiveltimet-ryhmää.

Seijaliisa – Nöpö – kuten häntä kutsutaan, on harrastusaktiivi. Seniorisiveltimien-ryhmän lisäksi hän on juuri valmistumassa senioritanssin ohjaajien kouluttajaksi Ikäinstituutissa. Itse hän ohjaa senioritanssia Soukan palvelukeskuksessa ja nuorisotilassa. Nyt ollaan pääsemässä tanssimaan!

Hän on toiminut MLL:n vapaaehtoisena kuvismummina Espoon kuvataidekoulun Olarin 6 - 8 vuotiaiden ryhmissä. Kansantanssia hän on harrastanut 40 vuotta.

Ennen eläkkeelle jäämistään hän on työskennellyt Espoon kulttuuritoimissa vastaten lasten draamakerhoista ja niiden ohjaajista ja harrastajateatterista sekä työskennellyt sosiaalitoimissa vastaavana ohjaajana. Terveystenhoitajaksi hän valmistui 1996.

Ryhmästä rytmii elämään

Seniorisiveltimen maalarijoukko koostuu 10 - 15 harrastajasta ja se kokoontuu viikoittain maalaamaan yhdessä. – Korona-aikana on huomannut, että harrastukset ja ryhmässä toimiminen tuovat rytmii elämään. Yksin maalaaaminen ei innosta. Ryhmässä kaverit kommentoivat, on kiva keskustella ideoista, nähdä toisten tekemisiä.

Mitä teit korona-aikana? – ”Loin lantaa”, naurahtaa Nöpö. Hän sai viljelypalstan uudestaan Soukka-seuralta vuonna

2020. Se on ollut keidas, jossa ei ole tarvinnut pelätä tartuntoja. On voinut olla eväretkellä ja nähdä muita palstalla. Espoonlahdessa on myös paljon kävelyreittejä, jotka olivat ahkerassa käytössä.

Alussa oli hankalaa, kun ei oikein ollut missään tietoa taudista ja sen leviämisestä. Ei uskaltanut tavata ketään. Onneksi yksi kolmesta tyttärestä asuu samassa talossa ja hänen kanssaan on voinut olla ikään kuin yhtenä perheenä.

Entä nyt kun rajoitukset höllentyvät? Yllättäen Nöpö sanoo, kivaa on, mutta tilanne stressaa. Stressi tulee siitä, ettei ole saanut aikaan mitään pitkään aikaan. ”Mutta hienoa, kun voi aloittaa taas ryhmässä maalaamisen ja tanssitunnit”. Hän kuitenkin sanoo edelleen olevansa varauksellinen mahdollisten tartuntojen varalta. Tavallisesti hän käy paljon taidenäyttelyissä, nyt korona-aikana hän ei ole käynyt missään. Edessä on kuitenkin kivaa - käynti Espoon nykytaidemuseo Emmaan.

Seniorisiveltimet perustettiin Soukan Taideseuran yhteyteen 1980-luvulla. Toiminta alkoi Soukan palvelutalossa, jossa maalattiin yhdessä ja kuultiin asiantuntijoita. Palvelutalon asukkaita ilahdutettiin tuomalla maalauksia aulan vitriiniin esille. Tämä vitriininäyttely jatkuu edelleen. Näyttelyjä on ollut säännöllisesti myös muualla, kuten Jorvin sairaalan aulatilaisissa. Tällä hetkellä seniorisiveltimet maalaavat Soukan Taideseuran Taidetalossa Espoon Soukassa. Taideseuralla on tiloissa galleria, jossa voi järjestää näyttelyjä tai pitää vaikka pa syntymäpäiväjuhlat.

www.soukantaideseura.fi

Ryhdyin ystäväksi nepalilaiselle äidille ja sain bonuksena lapsiystävän

Teksti ja kuva: Heli Stenvall

Neljä vuotta sitten havahduin siihen, että elämäni pyörii aika yksipuolisessa ympäristössä: asun senioritalossa ja käyn katsomassa hoivakodissa muistisairasta siskoani. Toisen siskoni kanssa vaihdoin kokemuksia hoivakodin arjesta, muistisairaani siskoni mielentilasta, hoitajista ja toisista asukkaista. Koin paljon surua, mutta myös tarvetta korjata asioita. Siksi liityin Suomen Senioriliikkeeseen, jotta en vain toimeettomana seuraisi mitä tapahtuu, vaan olisin vaikuttaja, yksi toimeja meidän kaikkien ikääntyvien joukossa.

Jotain muuta silti kaipasin. Monella naapurillani on lapsenlapsia, joita he hakevat päiväkodista, vievät harrastuksiin ja kertovat hauskoja juttuja lasten puheista. Tunsin jääneeni jostain iloisesta paitsi.

Minulla ei ole lapsenlapsia ja ajattelin, että olisi hauskaa tutustua johonkin lapsiperheeseen läheisesti, mutta miten? Naapurini vinkkasi minulle, että Mannerheimin lastensuojeluliitolla on palvelu **Ystäväksi maahanmuuttajaäidille**.

Siinäpä ratkaisu. Lyhyen kurssin jälkeen Mannerheimin lastensuojeluliiton toimihenkilö valitsi minulle nepalilaisen äidin, jolla oli 2-vuotias poika. Poika oli päiväkodissa ja opetteli juuri puhumaan suomea. Toistelimme sanoja: kukka, anna, pallo, kirja. Olin saanut kaverin, joka katsoi minuun luottavaisesti: tuo tati tietää.

Tapasin äidin (23 v.) lauantaisin, kun perheen isä oli töissä. Se oli vähän kuin ensitreffit alttarilla. Kaksi aikuista isketty yhteen ja katsotaan mitä tapahtuu. Oliko meillä mitään yhteistä?

Aluksi tuntui tosi oudolta. Istuin ystäväperheeni keittiössä, jossa tuoksui kurkuma, inkivääri ja curry. Seinillä, lähellä katon rajaa oli isoja värikkäitä valokuvia sukulaista ja perheestä. Kaikki oli erilaista kuin omassa kodissani. Yhteinen tekijä oli iloinen ja herkästi innostuva poika, jonka kanssa heittelin palloa. Vähitellen poika alkoi pitää minua luonnollisena osana elämäänsä.

Söimme yhdessä vuorotellen molempien kodeissa. Puhuimme paljon ruoasta, villivihanneksista, ravinnosta ja vertailimme suomalaista ja nepalilaista ruokaa. Kun joku ruoka ei maistunut pojalle, annoin hänelle ruisleipää ja juustoa. Siitä tulikin pojan toivotuin välipala.

Äiti-ystäväni seurasi tarkasti elämäni, ihmetteli pyöräilyäni, talouttani, toimintaani. Luonnollinen uteliaisuus puolin ja toisin sai meidät kertomaan elämästämme, tavoistamme, juhlistamme ja myös henkilökohtaisista iloista ja suruista, jotka ovat samanlaisia kaikille maailman ihmisille. Kielen, ruoan ja asumisen mukana siirtyi huomaamatta monenlaista kulttuuria. En ole koskaan käynyt Nepalissa, mutta ystäväni kautta tiedän maasta enemmän kuin ennen.

Ruoka yhdistää. Poika teki täytekakun oman reseptinsä mukaan. Hyvää tuli. Kuvassa poika Ragun ja äiti Rachana Bhandari.

Pojan kanssa ulkoilimme ja teimme retkiä Korkeasaareen, Heurekaan, eläinmuseoon. Poika on aina niin ylenpalttisen innostunut kaikista retkistämme, että hän usein pyytää:

”Heli, lähdetään museoon, koska me lähdetään museoon?”

Se huvittaa minua, koska kuulostaa niin hassulta, kun lapsi pyytää päästä museoon.

Äiti on ystävällinen, sinnikäs ja määrätietoinen ihminen. Hän opiskeli merkonomiksi ja haki myyjän tehtäviä. Autoin häntä työhakemusten tekemisessä, kun nämä Suomen työmarkkinat eivät meinanneet millään aueta. Lopulta hän sai työpaikan ja nyt hän on erittäin tyytyväinen.

Mannerheimin lastensuojeluliitto pyysi raporttoimaan vuoden ajan, kuinka usein tapaamme ja mitä teemme. Ystävyysden voi lopettaa vuoden jälkeen, mutta me olemme olleet ystäviä nyt yli neljä vuotta. On kuin olisin saanut tyttären. Ihana lapsiystävä on bonus päälle.

”Naapurini vinkkasi minulle, että Mannerheimin lastensuojeluliitolla on palvelu Ystäväksi maahanmuuttajaäidille.”

Sari Tanus

Kansanedustaja

Erikoislääkäri

Senioriliikkeen hallituksen jäsen

"Olisiko eläkeläisten aika yhdessä ryhtyä paremmin puolustamaan omia etujaan?"

Kun mikään ei riitä

Pohtiessani otsikkoa tälle kirjoitukselle, tuli jostain syystä mieleeni vanha fraasi "kun mikään ei riitä". Otsikko on helppo ymmärtää, kun sen yhdistää eläkeläisten hyvin tuntemiin eläkerahastoihin.

Aloittaessani uutena kansanedustajana vuonna 2015 törmäsin hyvin nopeasti kysymyksiin eläkevarojen riittävydestä ja myös keskusteluun työeläkeindekseistä. Taitettu indeksi on kurittanut eläkeläisten hyvinvointia vuodesta 1995 lähtien. Vuosi on valitettavan helppo muistaa, sillä samana vuonna Suomi voitti ensimmäisen jääkiekon maailmanmestaruutensa. Siitä saakka työeläkkeet ovat siis hiljalleen jääneet jälkeen palkkakehityksestä ja eläkeläisten tulotaso suhteessa palkkoihin on jatkuvasti pienentynyt.

Juhlapuheissa moni poliitikko on säännöllisesti nostanut aiheen esiin, mutta kun indeksiin olisi pitänyt tehdä konkreettisia muutoksia, silloin on ollutkin kovin, kovin hiljaista. Esiin on kaivettu samat vanhat fraasit siitä, kuinka indeksin muuttaminen aiheuttaisi kansallisen eläkekatastrofin, eikä lapsillemme ja lapsenlapsillemme riittäisi eläkkeitä enää iankaan. Propagandaa, sanon minä.

Jossain vaiheessa joku kaukaa viisas eläkemiljardikasan päällä istuva kirstunvartija keksi, että olisi viisasta lyödä keskusteluun niin iso luku miljardeja, että sen avulla voitaisiin tyrmätä kaikki aiheet taitetun indeksin poistamisesta. Keksittiin luku 700. Kenenkään ei tulisi vaatia muutoksia työeläkeindeksiin, ennen kuin tuo seitsemäsataa miljardia - siis jollain kaavalla jollekin aikavälille lasketut eläkevastuut - olisi kassaholvissa.

Tämän vuoden (2021) alkupuoli oli eläkerahastojen kasvun kannalta huikea. Noin miljardin viikossa paisuneet eläkerahastot ovat kasvaneet alkuvuoden 220 miljardista jo 240 miljardin paikkeille ja ylikin. Rahastot kasvavat niin kovaa vauhtia, että eläkeläiset voisivat ostaa Suomen valtion tarvitsemat "vuosisadan asehankinnaksi" mainitut hävittäjät neet rahastojen muutaman kuukauden tuotoilla.

Rahastojen kasvu on ollut niin kovaa, että viimeistään nyt syksyllä piti Suomen eläketurvaaajien tulla julkisuuteen kertomaan, että eläkkeiden riittävyys on vaakalaudalla. Jälleen kerran! Ja eläkemaksujen korotukset ovat pian edessä.

On hämmäntävä matemaattinen yhtälö, että rahastot, jotka kasvavat yli 10 miljardin vuosivauhdilla, olisivat kohta loppumassa. Uskoo ken tahtoo. On selvää, että eläkelaitokset haluavat vaikuttaa keskusteluun eläkeindekseistä. Muutokset työeläkeindeksiin hidastaisivat eläkerahastojen kasvua ja olisivat pois "heidän rahoistaan". Pitää kuitenkin muistaa,

että nuo sadat miljardit kuuluvat työeläkkeen saajille, eivät eläkelaitoksille!

Eläkekeskusteluissa sekoitetaan, ilmeisen tahallaan, työeläkkeet ja kansaneläkkeet. Moni poliitikko tuo esille tarvetta nostaa pienimpiä kansan- ja takuueläkkeitä. On selvää, että näin tulisikin tehdä, mutta kyse on täysin eri asiasta, kuin mistä indeksikeskustelussa puhutaan. Pienten kansaneläkkeiden nosto joudutaan rahoittamaan budjetti-rahoituksella eli käytännössä velaksi. Työeläkeindeksin muutokset voitaisiin sen sijaan tehdä helposti, koska varoja muutokseen löytyy runsain mitoin eläkerahastoista. Esimerkiksi puoliväli-indeksin käyttöönotto ei vaarantaisi rahastojen kasvua, kasvu olisi vain hitaampaa. Tästä löytyy myös laskelmia.

Keskustelu eläkevarojen riittävydestä on siis jälleen avattu. Siihen on myös nykyisten eläkeläisten ja varsinkin eläkejärjestöjen hyvä osallistua, sillä on selvää, että nykyiset eläkeläiset kärsivät vallitsevan tilanteen jatkumisesta. Samanaikaisesti kun ulkomaiset sijoitussalkut vain paisuvat, nykyiset ja tulevat työeläkkeitä saavat tavalliset suomalaiset kärsivät taitetun indeksin vaikutuksista.

Mielestäni työeläkkeisiin olisi mahdollisimman pian otettava käyttöön puoliväli-indeksi. On selvää, että eläkeläisten ostovoiman parantaminen olisi koko yhteiskunnan etu ja omalta osaltaan merkittävä piristysruiske maan taloudelle. Kuluttava eläkeläinen on talouden kannalta varmasti parempi eläkeläinen, kuin eläkeläinen, jolla ei ole varaa osallistua mihinkään yhteiskunnan rientoihin. Miksi tätä on niin vaikea käsittää?

Vuonna 1995 eläkerahastojen arvo oli noin 37% bruttokansantuotteesta. Tällä hetkellä se on jo 100% eli 240 miljardia euroa. Tämä kehitys ei kerro eläkevarojen loppumisesta, vaan jostain aivan muusta.

On syytä miettiä, tulisiko eläkeläisten ottaa oppia nuorten toiminnasta ja pystyttää vaikka telttansa Mannerheimintielle Eduskuntatalon eteen. Poliisien nykyisillä resursseilla saattaisi olla melkoinen operaatio kantaa sellaista joukkoa seniorikansalaisia valtion virkavankkureihin. - No, en kannusta tällaisiin poliisivoimia sitoviin mielenilmauksiin, mutta toimia tarvitaan.

Olisiko jo aika toimia yhdessä? Olisiko eläkeläisten aika yhdessä ryhtyä paremmin puolustamaan omia etujaan? Ainakin vaatimus nykyistä paremmista, oikeudenmukaisesti määräytyvistä eläkkeistä on vähintäänkin oikeutettu.

"Hyvä ihmiskäsitys on vaarallinen, koska se johtaa tasa-arvoon, Bregman todistaa."

Ihminen ei ole paha, vaan hyvä

Bregman, Rutger. 2020. *Hyvän historia: Ihmiskunta uudessa valossa*. Atena Kustannus Oy 441 s.

Hollantilainen historioitsija ja kirjailija Rutger Bregman todistaa, että luottamus on ihmislajin tärkein voima ja että ihmiset ovat yleensä ihan kunnollisia.

Kunnon kansalainen on hyvä tavoite, niinhän meille lapsille painotettiin. Olen aina mielessäni protestoinut käsitystä, että ihminen on pohjimmiltaan paha, koska minulla ei ole ollut sellaista arkikokemusta. Lapsena asuin Helsingissä isossa vuokratulossa, jossa isäni talvella jäädytti talon lapsille liukumäen ja teki pihateiden lumityöt. Kukaan talon neljästä perheestä ei lukinnut oviaan ja syksyisin äidit haravoivat porukalla vaahteranlehdet isoiksi kasoiksi. Mitään tarkoituksellista pahaakaan en kasvuympäristössäni kokenut.

Kun näin Helsingin Sanomissa arvostelun Rutger Bregmanin kirjasta *Hyvän historia: ihmiskunta uudessa valossa*, pistin tilauksen heti kirjastoon. Mietin vastaisiko tuo kirja ajatteluuni paremmin kuin Yuval Noah Hararin teokset *Ihmisen historiasta*, joissa kuvataan ihmisen itsekkyyttä ja ahneutta, jotka vääjäämättä johtavat kärsimykseen.

Mistä käsitys ihmisen pahuudesta on syntynyt? Bregman syyttää viime vuosisadan alussa arvostettua ranskalaista tieteilijää Gustave Le Bonnia. Hänen kirjaansa *Psychologies des Foules* - joukkosielu, lukivat sen ajan valtiomiehet Hitleristä Churchilliin. Gustave Le Bon väitti inhimillisen sivistyksen olevan vain ohut pintakerros. Hätätilanteessa paniikki ja väkivalta saavat vallan ja meidän todellinen luontomme paljastuu. Myös käsitys perisyntisestä tukee pahuuden ajatusta. Edellä olevia väitteitä Bregman todistaa vääräksi kaikilla kirjan sivuillaan.

Hätätilanteessa ihmiset nimenomaan auttavat toisiaan. Siitähän on todisteita ihan lähiajoilta. Järkyttävissä Saksan tulvissa ihmiset kokosivat voimansa ja auttoivat toisiaan. Samoin koronapandemian alussa naapurit ja nuoret kilvan keksivät erilaisia auttamismuotoja ikääntyvien elämän helpottamiseksi. Auttaminen antaa ylevoimaisen mielentilan.

Hyvä ihmiskäsitys on vaarallinen, koska se johtaa tasa-arvoon, Bregman todistaa. Työelämässäkin se toisi isoja muutoksia. Esimerkkinä Bregman mainitsee Hollannin "hoivavaiheen" Jos de Blokinperustaman yrityksen Buurzogin, jossa itseohjautuvat tiimit auttavat vanhuksia. Tuote on "hyvä hoito" ja tiimeihin luotetaan, että he osaavat tehdä sen parhaalla mahdollisella tavalla. Mitään palveluita ei hinnoitella erikseen.

Heli Stenvall

Lääkäri Elina Rytsölä antoi arvokkaita neuvoja kesäpäivien osallistujille.

Säilytä yhteys ympäristöösi ja ystäviisi hanki kuulolaite ajoissa

Kuva ja teksti: Heli Stenvall

Yllättävät äänet, pamaukset pelästyttävät, mitä on tapahtumassa? Silmät tarkkailevat ympäristöä, liikennettä, tuleeko autoja. Pilaantuneen ruoan haju varoittaa syömästä. Olemme valppaina, reagoimme kaikkiin ympäristön tapahtumiin aisteillamme, niin että emme edes tule ajatelleeksi aistien perustehtävää. Ne suojelevat meitä vaaroilta.

Kuulo suojelee meitä jopa nukkuessamme. Epätavallinen ääni herättää.

Kuuloliiton Kesäpäivillä Kuhmoisissa elokuussa korvalääkäri **Elina Rytsölä** kertoi, että menee keskimäärin kymmenen vuotta ennen kuin ihminen menee kuulotutkimukseen. Sitä ennen on ehtinyt tapahtua paljon. Pahinta on eristäytyminen. Ei huvita mennä koulutustilaisuuksiin, kun ei saa selvää puhujan puheesta. Sukujuhlatkin tuntuvat ikäviltä – siellä on aina niin meluisaa. Yhteyttä kuulon heikentymiseen ei ihminen itse välttämättä havaitse ennen kuin tilanne on niin paha, että läheiset patistavat lääkärille.

Rytsölä selvittää, kuinka kuulo huononee.

”Kaikki tietävät, että vanhetessa heinäsirkin siritys lakkaa kuulumasta. Sen sijaan harvempi tietää, että puheessa konsonantteja on vaikea erottaa kuulon heiketessä. Puhe muuttuu puuroksi ja sanoja voi kuulla myös väärin. Moni isoäiti ja -isä onkin sitä mieltä, että ihmiset puhuvat nykyään niin epäselvästi.”

Jostain syystä kuulokojetta yhä edelleen hävetään, vaikka kukaan ei ihmettele silmälasia. Huonokuuloinen jää helposti ulkopuolelle. Naapurini kertoi ystävästään, jonka perheessä tytär ja poika kylään tullessaan keskustelivat vilkkaasti keskenään. Kun äiti yritti kuunnella ja saada selvää, mistä he puhuivat, tytär tokaisi:

”Ei tämä ole mitään tärkeää”.

Nyt tytär on itse huonokuuloinen ja hän ymmärtää, miltä äidistä on täytynyt tuntua, kun hän yritti osallistua keskusteluun. Kuka tahansa kyllästyy toistamaan, mitä, mitä, mitä te puhutte. Ulkopuolelle jääminen on masentavaa.

Korona-aika kasvomaskeineen on ollut kaksinkertainen riesa huonokuuloisille. Todennäköisesti moni huonokuuloinen onkin eristäytynyt aikaisempaa enemmän. Näkö ja kuulo toimivat yhteen. Huonokuuloinen katsoo vaistomaisesti suun liikkeitä ja saakin puheesta paremmin selvää, kun näkee puhujan suoraan edestä. Kasvomaski vie huonokuuloiselta näköavun.

Kuhmoisissa Kopolan kurssikeskuksessa puhe pulppusi. Omiensa seurassa mieli rentoutui. Ei tarvinnut pinnistellä, että olisi kuullut kaveria, kun kaikki osasivat ottaa huomioon kuulovamman. Paikka on ihanteellinen kuulovammaisille. Ei liikenteen melua eikä kaupungin hälyä, vain hiljainen luonto ja järvi, joka peilasi kauneuttaan aamuauringossa.

Kimmo Kiljunen
Kansanedustaja, VTT

Taitettu indeksi on kumottava

Hallitusohjelmaan on kirjattu kolmikantaisen selvityksen käynnistäminen siitä, miten työeläkejärjestelmän sisällä voitaisiin parantaa pienimpiä työeläkkeitä saavien asemaa. Tavoitteena on löytää keinot, joiden avulla voidaan nostaa alle 1 400 euron suuruisia työeläkkeitä nettomääräisesti 100 eurolla. Eläkkeiden nostamisen kustannus olisi noin 700 miljoonaa euroa, mikä toteutettaisiin käyttämällä siihen pientä osaa eläkerahastojen tuotoista.

Hallitusohjelman laatimisen jälkeen eläkerahastot ovat kasvaneet yli 40 miljardia euroa. Korona-epidemiasta huolimatta parin viime vuoden aikana rahastojen reaaliuotot ovat olleet yli 9 prosenttia vuodessa. Tämä on huomattavasti enemmän kuin 3 prosentin reaaliuotto-oletus, jota käytetään rahastojen pitkän aikavälin kestävyysennusteissa.

Hallitus on parantanut pienituloisimpien eläkeläisten eläketurvaa korottomalla takuueläkkeillä 50 eurolla ja kansaneläkkeillä 34 eurolla. Korotukset kohdistuivat 300 000 kansaneläkettä ja takuueläkettä (eli perustuloa) saavaan eläkeläiseen. Kustannukset olivat 183 miljoonaa euroa, mikä rahoitettiin valtion budjetista.

Toisin kuin takuu- ja kansaneläke työeläke on Suomessa lakisääteinen vanhuuseläke, jota saa 98 % eläkeläisistä. Työeläkettä ei makseta valtion budjetista vaan eläkerahastoista, joihin kootaan työeläkemaksuilla ansiosidonnainen eläketurva. Työeläke on luonteeltaan itse ansaittua, myöhennettyä palkkaa ja sen tehtävä on turvata ansaittu tulotaso eläkkeellä oloaikana.

Työeläkkeen arvon säilyttämiseksi otettiin alun perin käyttöön palkkaindeksi, joka vuonna 1977 muutettiin puoliväli-indeksiksi. Vuonna 1995 hyväksyttiin taitettu indeksi, jossa palkkakehityksen painoarvo on 20 % ja kuluttajahintojen 80 %. Eduskunnan päätöksen mukaan tällä "eläketasoa heikentävällä toimenpiteellä" pyrittiin turvaamaan työeläkejärjestelmän kestävyys (StVM 17/1995) varauduttaessa suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymiseen.

Taitettu indeksi merkitsee sitä, että työeläkeläisten tulotaso laskee yleisen elintason noustessa. Seurauksena eläkkeensaajat ovat Suomessa ainoa tulonsaajaryhmä, joka lakisääteisesti köyhtyy.

Tulotasotilastot osoittavat, että ikä korreloi eläkkeensaajan pienituloisuutta. Köyhyysrajan alapuolella olevista 7 prosenttia on 65-vuotiaita, 22 prosenttia 75-vuotiaita ja 30 prosenttia 85-vuotiaita. Indekseihin vuosittain tehtävät tarkistukset eivät riitä ylläpitämään ansiosidonnaisen työeläkkeen tasoa, vaan mediaanituloon suhteutettuna eläkeläisten elintaso laskee iän karttuessa. Taitetun indeksin takia eläkkeelle siirtyvän eläketaso laskee parissa vuosikymmenessä 60 prosentista 40 prosenttiin ansaitusta keskipalkasta.

Olen tehnyt lakialoitteen (LA 7/2019 vp) eläkkeensaajien elintason turvaamiseksi ja köyhtymisen ehkäisemiseksi siten, että puoliväli-indeksi palautettaisiin työeläkkeisiin. Eläkevarojen riittävyyden toteamiseksi uudistus ehdotetaan tehtäväksi kymmenen vuoden määräajaksi siten, että 2/3 vuosittaisesta korotusvarasta tulisi kaikille euromääräisesti samansuuruisena ja 1/3 prosenttikorotuksena. Tämä tasoittaisi eläkkeensaajien keskinäistä tulonjakoa ja olisi edullinen pienten eläkkeiden saajien kannalta. Taitetun indeksin hyväksymiseen 1995 vaikutti huoli eläkerahastojen riittävyydestä eläkeläisten määrän lisääntyessä. Eläkevarantoa haluttiin vahvistaa hillitsemällä eläkkeiden kasvua. Taitetun indeksin voimassaoloaikana vanhuuseläkeläisten määrä on kasvanut 790 000:sta 1,3 miljoonaan. Suuret ikäluokat ovat olleet nyt eläkkeellä noin kymmenen vuotta. Vuosina 1995–2018 eläkemenot ovat kaksinkertaistuneet, samalla eläkerahastot ovat lähes seitsenkertaistuneet.

Vuonna 1995 eläkerahaston varat olivat 36 miljardia euroa ja hallitusohjelmaa laadittaessa vuonna 2019 jo 198 miljardia euroa. Sen jälkeen rahastot ovat jatkaneet kasvuaan käytännössä koskemattomina nykyiseen 241 miljardiin euroon. Rahastojen bruttokansantuoteosuus on noussut 38 prosentista yli 100 prosentin. Kansantuotteeseen suhteutettuna Suomen lakisääteiset eläkerahastot ovat maailman suurimmat.

Eläkevaroista 65 %, eli lähes 150 miljardia euroa, on nykyisten eläkeläisten tai juuri eläkkeelle siirtyvien varoja. Nuorempien ikäluokkien osuus eläkesäästöistä on pienempi: 1960-luvulla syntyneiden 21 %, 1970-luvulla syntyneiden 10 % ja 1980–1990-luvuilla syntyneiden 4 %.

Suomalaisen eläkejärjestelmän rahoituksen kestävyys on kansainvälisesti vertaillen yksi maailman laadukkaimmista. Järjestelmän varjopuoli on eläkkeensaajien elintason lasku ja köyhtyminen.

Keskeltä etelä-lappilaista
erämaata löytyy japanilai-
sen ystävyyden keidas

SAAPAAAT JALASSA KULTTURIMATKALLE

Teksti: Malla Vartiainen Kuvat: Risto Viitanen

Ranualla, keskellä erämaata sijaitsee järvi, jota japanilaiset kutsuvat ”ystävyyden järveksi”. Se on Simojärvi, jonka rantaan maastoutuu japanilainen lahja, Japanitalo. Paikka henkii edelleen tarinaa japanilaisesta vieraanvaraisuudesta, joka on liittänyt yhteen myös alueen ihmisiä.

Syyskuun puolivälissä keli alkaa muistuttamaan talven tuloa Lapissa. Räntää vihmoa taivaalta ja maa muuttuu pikku hiljaa valkeaksi. Rovaniemeläiset matkailuopiskelijat empivät, uskaltavatko lähteä, auton alla kesärenkaat ja edessä tuulinen venematka. Toisaalla mietitään, mitä yhteistä tekemistä löytyy kolmen sukupolven lomamatkalle. Lopulta autokunnat kohtaavat keskellä ei-mitään Ranualla Simojärven venesatamassa. Sää tiedotus ennustaa vesisateen jälkeen selkenevää ja tuulta 4-5 metriä sekunnissa, mikä olisi sou-tuveneelle jo kohtalaisen kova aallokko. Laiturilla meitä on vastassa ranualainen kippari Sakari Niemelä veneensä (Bella 700) kanssa. Seikkailu Ranualla voi alkaa.

Ranua on noin 3 000 asukkaan kunta, jossa on rikas luonto ja ystävälliset ihmiset. Ranuan pinta-alasta on lähes 70 % suota. Soiden lisäksi maisemaan mahtuu metsiä, vaaroja, jokia ja järviä. Ranua on retkeilijöiden, hillastajien, metsästäjien ja kalastajien suosiossa. Myös Ranuan eläinpuisto ja kelluvat lasi-iglut houkuttelevat matkailijoita Ranualle. Ranuan Simojärvellä kehitettiin matkailua jo vuonna 1988 sukellus-veneen avulla, mutta tämä Kultainen Taimen ei menestynyt paikalle rakennetusta merihirviöstäkään huolimatta. Kalastuskilpailu nimeltään Kultainen Taimen sitä vastoin menestyi aiheuttaen kovaa kuhinaa taimen-järvessä useamman vuoden ajan. Tahto selviytyä on synnyttänyt monia keksintöjä. Ranualainen poromies Matti Lohi keksi ja kehitti Suomen ensimmäisen moottorikelkan vuonna 1926-1927 omaan tarpeeseensa. Historia kertoo, että ahma oli raadellut paliskunnan 17 poroa ja Lohi halusi karkottaa ahman kovaaäänisellä kelkallaan. Ummenajokas kiisi järven jäällä jopa yli 50 km/h nopeudella. Ja ahma

lähti pitäjältä. Ranualla syntyy ideoita ja keksintöjä. Voi sanoa, että täällä ei nukuta talviunta eikä lepäillä laakereilla, eii ainakaan Sakari Niemelä (63) Impiön kylässä.

Maanviljelijä-eläkeläisestä matkailuyrittäjäksi

Ranuan keskustasta 40 km erämaahan sijaitsee Impiön kylä, jossa Niemelän suku on viljellyt maata vuodesta 1949 asti. Vuotta aiemmin Sakarin vanhemmat ostivat Impiön tilasta 28 ha maata, josta oli yli puolet suota. Sakarin sukujuuret ovat syvästi maassa, metsässä ja tekemisestä. Valtavan erämaajärven rannalla ei ollut 1950-luvulla teitä kuin järven molemmissa päissä. Sakarin isä Heino kuljetti veneellä järven poikki kättilöitä, pappeja, savottamiehiä ja muita kulkijoita eri paikkoihin. Kyydin tarvitsijat saattoivat odottaa kyytiä Sakarin kotona jopa yön yli. Perinne jatkuu edelleen. Myös Lapinniemen tilalla, jossa Sakarin poika Olli otti ohjekset käteensä Sakarin tullessa eläkeikään. Teke-mättömäksi Sakari ei kuitenkaan jäänyt, vaan alkoi kiireisen eläkeläisen elämä. Sakarin isälle Simojärvelle rakennetusta mökistä tuli Tarinatupa, jonka rannalla Sakari kertoo vanhoja tarinoita matkoilijoille.

Kippari Niemelä odottaa laiturilla

ASIANAJOTOIMISTO TAMMER-JURISTIT

**Laadukasta ja
asiakasläheistä palvelua
vankalla kokemuksella ja
näkemyksellä.**

**Asiantuntijamme apu
elämäsi muutoksiin
mm. avioliitto, avioero,
huoltajuusasiat, testamentit,
edunvalvontavaltakirjat jne.**

Palvelemme arkisin
klo 8.30–16.00
Tarjoamme myös aamu- ja
ilta-aikoja.

Puh. 010 346 6640
info@tammer-juristit.fi

T ASIANAJOTOIMISTO
TAMMER-JURISTIT OY

Toimistot Tampereella ja Helsingissä
www.tammer-juristit.fi

Nyt viisi vuotta myöhemmin Sakari on Ranuan matkailuverkoston keskiössä kuulumalla matkailuyhdistyksen hallitukseen, vuokraamalla Tarinatupa -mökkiä ja tekemällä kalastusretkiä. Ennen koronaa aika kului talvella esittelemällä jääkalastusta ulkolaisille turisteille. Vaikka yhteistä kieltä ulkomaalaisten turistien kanssa ei ole ollut, kaikilla on ollut hyvin hauskaa. Ilmeet ovat kertoneet kaiken tarpeellisen, kun Sakari on vetänyt eläviä kaloja jäiden alta. Jo pelkkä jään päällä seisominen on elämys ihmiselle, joka ei ole välttämättä koskaan nähnyt edes lunta.

Kesäisin kalastus tapahtuu vetouisteluun sopivalla Bellalla. Sakarin vieraanvaraisuudesta kertoo omatekoiset rieskat, joilla hän yllättää joskus mökkivieraansa niinkuin tänäänkin veneretkeläiset. Ne ovat kuuluisia impiöläisiä rieskoja, jotka haihtuvat kuin vesi kuumalla kivellä ennen kuin ne torilla ehtivät myyntipöydälle. Sakarin päivä alkaa usein aamuviihdeltä rieskan leivonnalla, kun uunia on ensin koko yö lämmitetty.

Rauhallisella otteella Sakari luotsaa kuuden hengen seurueen veneeseen ja vene kääntää kokan järvelle. Hytissä

Japanitalo metsän puolelta nähtynä

matkaavat 5-vuotias Sasu-poika ja äiti Anne-Maarit Mikkelistä sekä Marja-Liisa-mummi ja Tapio-pappa Juvalta. Aikuisopiskelijat Risto ja Kristiina ovat sateelta suojatussa taka-osassa. Matkaa on edessä noin 25 kilometriä, joka veneellä taittuu kahdessa tunnissa. On aikaa ihailla maisemia, juoda eväskahvit ja rupatella. Yhdessä olemisella on merkitystä. Kaikki ovat kaivanneet ihmiskontakteja ja niitä pyritään lisäämään koronaturvallisesti. Ranualaiset ovat säästyneet koronatartunnoilta, mutta eristäytymisellä on ollut kova hinta matkailuyrittäjille. Toisistamme huolehtiminen on pienen kylän elinehto, jossa yhteistyöllä on iso vaikutus.

Tarina talosta keskellä Lapin erämaata

Japanilaisessa kulttuurissa on tapana vastata lahjaan lahjalla, ja joka kerta seuraava lahja on aina edellistä isompi. Japanitalo on lahja. Tarina alkaa 35 vuoden takaa, jolloin pohjois-japanilaisesta Iwasakimuran kylästä (1889-2005) tultiin Suomeen tutustumaan hirsimökkeihin, joita haluttiin tilata Shirakami sanchin kansallispuistoon. Kaupunginjohtaja halusi tavata myös joulupukin, jonka hän tavoitti sitten Ranualta. Häntä kosketti joulun henki, jonka hän halusi myös kotikyläänsä. Tästä alkoi ystävyystoiminta, jota on toteutettu monin tavoin. Ranualaiset opastivat Iwasakimuralaisia rakentamaan joulumaan kyläänsä ja lahjoittivat sinne myös poroja. Ranualaiset nuoret ovat päässeet vierailemaan Japanissa ystävyyskuntansa kutsumana. Vastalahjaksi Ranuan kunta lahjoitti Iwasakimuralle tontin Simojärveltä, jonka iwasakimuralaiset ristivät uudelleen "Ystävyysjärveksi". Myös japanilaisia nuorisoryhmiä on vieraillut Ranualla. Japanitalo ilmentää yhteistyötä ja ystävyyttä. Iwasakin kunta yhdistettiin naapurikaupunki Fukauraan vuonna 2005. Kuntaliitoksen myötä kaupungin nimeksi tuli Fukauramachi. Fukauramachi lahjoitti Japanitalon takaisin Ranuan kunnalle alkuvuodesta 2018.

Sasu Mumminsa kanssa kipparin maisemissa

Tästä syystä matkaamme veneellä emmekä metsän halki autolla. Haluamme jakaa vieraamme.

Jylhän rannan korkeiden mäntyjen seassa seisoo erikoinen hirsitalo. Sasu havaitsee ensimmäisenä polun varren kasvit ja mustikat. Soliseva puro johdattaa meidät taloon. Saamme käsiimme lämpimät, kosteat pyyhkeet, mikä tuntuu ihanalta syysilmasta tulleella. Pyyhkeen tarjoaminen on kuulemma japanilainen tapa. Kohta edessämme on teekupposet sekä leivos ja talon emäntä Tuija Seppänen alkaa kertoamaan talon tarinaa.

Tuija esittelee miten kimono puetaan päälle

Japanin muotoisen järven rannalla

Pienen hiljaiselon jälkeen Japanitalo on herännyt jälleen henkiin Tuijan emännöimänä. Tuijan tie Japanitaloon käy monien vaiheiden kautta. Rakentamisvaiheessa 1998 talon toiminnan käynnistämiseen haettiin projektipäälikköä, johon Tuija tuli valituksi. Myöhemmin selvisi, että Tuija oli ollut kosketuksissa Iwasakimuraan jo useita vuosia aikaisemmin ollessaan tulkkina heidän hankkiessa hirsihuiloita Suomesta.

Ensikosketuksen Japaniin Tuija sai jo alle kouluikäisenä japanilaisen ystäväperheen kautta. Japanilaisin tavumerkein kirjoitettu kuvakirja ja jalkoihin saadut geta-puusandaalit, jättivät pysyvän kiinnostuksen lapsen mieleen. 1970-luvulla Tuijan tie vei Japaniin, jossa hän opiskeli, teki töitä mm. tulkkina ja kääntäjänä, sekä myös Japanin yleisradiossa. 12 Japanin vuoden jälkeen työ jatkui Japanin suurlähetystön palveluksessa Helsingissä.

Kirjallisuusterapiaohjaajan koulutuksen saanutta filosofian maisterin elämää on johdattanut intohimo Japanin kulttuuriin. Tuija on jakanut Japanitietoutta pitämällä luentoja, tapahutuksia, näyttelyitä sekä erilaisille ryhmille kursseja. Japanitalossa voi myös yöpyä. Tuija odottaa matkailijoiden jälleen saapuvan. Matkailija ei voisi olla enempää turvassa kuin Ystävyysjärven rannalla, paikassa, jonka harkituissa yksityiskohdissa on tuhansia tarinoita.

Vierailijoiden aika on rajallinen, ja paluumatka järven toiselle puolelle edessä. Veneessä reppu tyhjenee Sakarin rieskoista ja kahvista, mutta täyttyy Japanitalon tarinoista, joita vielä käydään yhdessä läpi ennen satamaa.

ELÄMYKSIÄ VUOTEEN

Reipas seikkailu kotimaassa

Kuvat ja tekstit: Laura Leppäjärvi, Jasu Korhonen, Kristiina Nuorivaara

Kesäaikana matkaa tekeväille Lappi tarjoaa valoa vuorokauden ympäri. Talviaikana kaamos puolestaan ottaa Lapinmaan syleilyynsä. Silloin on hyvä muistaa nostaa katsetta hiukan ylös, sillä repolainen saattaa innostua heiluttamaan häntäänsä piirrellen revontulia talviselle tähtitaivaalle. Saatat huomata, että kaamos ei olekaan se pelätty pimeääkin pimeämpi aika vuodesta, vaan huikeaa väriiloittelua taivaan täydeltä.

Lappi tarjoaa monimuotoista tekemistä ja ikimuistoisia seikkailua niin elämyksiä kuin rauhaakin janoaville. Elämysten kirjossa piilee myös mahdollisuuksia hiljentää vauhtia. Parhaimmillaan automatkailu tuo sekä perheenjäsenet että ystävät lähemmäs toisiaan.

Retken kannalta olennaista on luonnollisesti ajoneuvon hankkiminen. Mikäli kulkuvälinettä ei omasta takaa löydy tai ajokilometrejä haluaa säästää, on juna etenkin Etelä-Suomesta saapuville ekologinen ja vaivaton vaihtoehto.

Auto kannattaa vuokrata hyvissä ajoin, sillä varsinkin kesäaikaan niiden suosio on kova. Mikäli olet asuntoautoretkellä ensimmäistä kertaa, kannattaa vuokraajalta pyytää myös perusteellinen auton ja sen toimintojen esittely.

Matkailuauton vuokraamiseen löytyy Rovaniemeltä useita paikkoja aina suurista, kansainvälisistä vuokrausfirmoista pieniin, yksityisiin toimijoihin:

- **McRent Rovaniemi**
- **TouringCars**
- **Caravankeskus Reatalo**
- **Beyond Arctic**

Myös Nettikaravaani.comin sekä tori.fi:n alueelliseen tarjontaan kannattaa tutustua!

Mikäli karavaanarielämä alkaa kiinnostaa suuremmissa määrin, kannattaa harkita myös liittymistä SF-Caravanin jäseneksi. Järjestön kautta saat mm. rahanarvoisia alennuksia, mahdollisuuden osallistua tapahtumiin ja tutustua muihin samanhenkisiin ihmisiin

Matkailuautolla Lapissa

Lappi saattaa joillekin tuntua kaukaiselta, mutta reissun tuntuun voi päästä jo kotisohvalta virtuaalisesti kartan, kuvien ja videoiden avulla. Junalla matkaat Lappiin rennosti kauempaakin ja matkailuauton voi ottaa tarvittaessa vuokralle juna-asemalta.

Kuvat ja tekstit: Laura Leppäjärvi, Jasu Korhonen, Kristiina Nuorivaara

Enontekiö

Arktisen rauhan ja ihmisen pienuuden voi kokea Käsivarren erämaassa. Alue tarjoaa elämyksiä niin seikkailuita kuin rauhaakin etsiville. <https://www.tosilappi.fi/>

Inari

Tutustu saamelaiseen kulttuuriin Siida saamelaismuseo on monilla yksi matkan ehdoton vierailukohde. Kuva: <https://siida.fi/>

Kolari

Alueen upea luonto ja idylliset kylät houkuttelee matkailijoita ympäri vuoden. Kyliin ja niiden tarinoin päasee tutustumaan jo kotoota käsin. <https://kylienkolari.fi/>

Pello

Oranki Art ulkoilmamuseo tarjoaa kulttuurielämyksen, joita ei varmasti muualta maailmasta löydy.

Rovaniemi

Tämä arktisen alueen pääkaupunki on yleisesti tunnettu punanuttuisesta joulunajan hahmosta. Näppärä piipahtaa Napapiirillä joulupukin pääpostikonttorilla viilentymässä ja kirjoittamassa tulevan joulun kortit valmiiksi.

Kemijärvi

Onnelliset seikkailevat Kemijärven rannoilla bongaamassa Taivaan tulet televisiosarjan kuvauspaikkoja ja pyörähtävät Perävaarassa tanssimassa kauniissa vaaramaisemissa kaupungin yllä <https://www.visitkemijarvi.fi/>

AINUTLAATUINEN TUNTURILAPPI

Tunturi-Lappi on neljän kunnan alueelle jakautuva ainutlaatuinen suurtunturi kohde, josta löytyy niin pieniä ja rauhallisia kyliä, kuin kansainvälisestikin tunnettuja matkailukeskuksia. Sen luonnossa hengitetään tutkitusti maailman puhtainta ilmaa ja se antaa tilaa niin rauhoittumiselle, kuin mahdollisuudet monenlaisille aktiviteeteille ja suurille seikkailuille.

Aukeaman teksti ja kuvat: Jasu Korhonen

Kilpisjärvi on Enontekiön kunnan pohjoisin kylä, josta on enää lyhyt matka Ruotsin ja Norjan rajalle. Täältä onkin helppo tehdä vaikka veneretki kolmen valtion rajan tuntumaan, tutustua alueen historiaan tai lähteä seikkailulle käsivarren erämaahan. Alue on tunnettu myös erinomaisista vesistöistä kalastukseen. www.tosilappi.fi

Käsivarren erämaassa voi kokea arktisen luonnon kauneuden kuin karuudenkin ja sieltä löytyy kaikki suomen korkeimmat tunturit. Se on raaka ympäristö, jossa voi kesälläkin yllättää kovat tunturituulet, sumu tai vaikka lumisateet. Maanteitä täältä ei löydy ja puhelimen kuuluvuuskin saattaa tunturin takana kadota, joten jokaiselle retkelle on syytä valmistautua kunnolla. luontoon.fi/kasivarsi

Pöyrisjärven hiekkainen erämaaparatiisi tarjoaa silmänkantamattomiin kaunista katseltavaa. Patikoinnin lisäksi alueella on loistavat mahdollisuudet seikkailla vaikkapa kanoottilla meloen. Välineet niin seikkailuhin kuin kalojen naraamiseen voi vuokrata näppärästi paikalliselta yrittäjältä.

Matkaajan kannattaa suunnata myös Norjan puolelle **Kautokeinon** kuntaan. Tämä pinta-alaltaan Norjan suurin kunta on saamelaisuuden keskuspaikka. Saamenkielen lisäksi saatat täällä kuulla myös yhtä Norjan virallista vähemmistökieletä, kveeniä.

Pallas-Yllästunturin kansallispuisto alkaa pohjoisesta Enontekiön Hetasta ja jatkuu aina Ylläkselle asti se on syystäkin Suomen suosituin kansallispuisto. Sen kattava reitistö, palvelut ja upeat maisemat tarjoaa kaikille kävijöille varmasti mieluisia vaihtoehtoja. luontoon.fi/pallas-yllastunturi

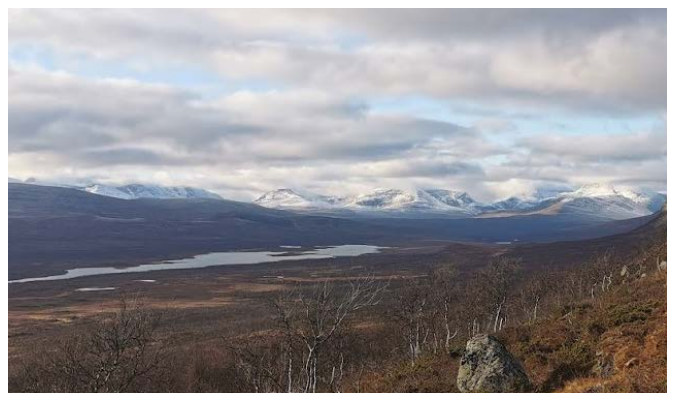
Pallastunturille pääsee myös puurajan tuntumaan autolla Suomen ensimmäiselle tunturihotellille, josta avautuvat upeat tunturimaisemat. Retkeilyreitistö Pallas-Yllästunturin kansallispuistoon opastaa kulkijan aina korkeimmille tunturikerroille tai vaikka Hettaan tai Ylläkselle asti ja alueen historia sodan ajoilta on monille tutustumisen arvoinen.

Muoniossa maisema tieltä särkijärven yli Pallastuntureille on aikanaan valittu yhdeksi suomen kansallismaisemista. Näitä voi ihailia Särkitunturin pysäköintipaikalta, josta myös lähtee hyvin sorastettu polku huipulle, joka voi olla joillekin fyysisesti haastava. Maisemat huipulla kuitenkin palkitsee kulkijan, ja kirkkaalla säällä voi nähdä koko Ylläs-Pallastunturin kansallispuiston suuruuden. discovermuonio.fi

Kolarin kunta koostuu useista pienistä kylistä, joista varmasti tunnetuimmat ovat Kolarin Kirkonkylä Ruotsin rajalla, sekä Äkäslompolo ja Ylläsjärvi, jotka myös monet Ylläksen kylinä tuntevat. kylienkolari.fi

Ylläs on trendikäs kansainvälisestäkin arvostettu ja palkittu Yllästunturin alueella oleva matkailukeskus. Sen lähiluonto ja 7 tunturia ja vielä perinteisen näköiset kylät tarjoaa palveluita, elämyksiä ja rauhaa kaikille kävijöille. yllas.fi

Myös laskettelukeskuksesta tunnettu **Levi** on paljon muutaakin ja sieltä löytyy mm. kylpylä ja Suomen pohjoisin golfkenttä. Luonnonläheisyys mahdollistaa myös monenlaiset retket ja useat alueen palveluista on auki ympärivuotisesti. levi.fi

MAJOITU

Hetan Kota, Hetta Siisti ja rauhallinen, yksilöllisillä asunto- ja vaunupaikoilla varustettu leirintäalue Ounasjoen rannalla. Lisämaksusta mahdollisuus rantasaunan käyttöön.

Tundrea Caravan, Kilpisjärvi Saanatunturin vieressä ja Tshakal-joen läheisyydessä sijaitseva lapsiystävällinen leirintäalue.

Lomamaja Pekonen, Muonio Lämminhenkinen perheyriety Jerisjoen ja Muonionjoen äärellä. Avoinna kesäaikaan. Kajakkien, kanoottien ja soutuveneiden vuokrausmahdollisuus

Inari, Utsjoki ja Ivalo

Sivun teksti ja kuvat: Kristiina Nuorivaara

Suomineidon pohjoisin ja maisemaltaan sykhdyttävän maantie vie matkailijan Lapin laelle, **Utsjoen** kuntaan. Sannon, ”Nauti matkasta”, pätee erityisesti tähän **Inarista** Utsjoelle johtavaan kauniiden maisemien läpi soljuvaan tieosuuteen.

Utsjoki kätkee sisälleen muutakin kuin jylhänä virtaavan Tenjoen. 1800-luvun alussa rakennetut kirkkotuvat hurmaavat matkailijan houkuttaen pysähtymään hetkeen. Mantonjärven rantatörmät tarjoavat mieluisan paikan istahtaa alas ja antaa katseen vaeltaa pitkin ympäröivää maisemaa.

Legendaarinen **Kaamasen** kievari tarjoaa ikimuistaisen kokemuksen kestikievarielämästä innostuneille. Nauti soppa pirttipöydän äärellä tunnelmalmaa huokuvassa tuvassa. Elämyksiä kaipaavan kannattaa kysäistä vaikkapa moottorikelkkakyytiä **Muotkan Ruoktulta** syvälle tunturimaisemiin ja elämää täynnä olevaan erämaahan. Mikään ei voita tunturikoivikon suojissa nautittua nokipannukahvia.

Sevettijärven kylä on Jäämeren portilla sijaitseva, pieni kaunis yhteisö. Kylä tarjoaa mahdollisuuden tutustua kolttasaamelaisen ortodoksiseen kulttuuriin sekä sukupolvilta toisille siirtyviin perinteisiin.

Kireitä siimoja toivovan kannattaa hakeutua **Näätämön** kirkkaille vesille. Täydellinen kohde luonnonrauhaa sekä aitoja kokemuksia hakevalle matkailijalle. Muistathan varmistaa, tarvitsetko erillistä lupaa kalastaaksesi.

Täältä jatkat matkaasi helposti edelleen myös Norjan jylhää rannikkoa sekä kalastajakylä kohti.

Sää saattaa yllättää tunturialueella kulkiessa. Aamuinen kirpaka pakkanen voi iltapäivän kuluessa vaihtua paahtavaksi, hanget pehmentäväksi auringonpaisteeksi.

MAJOITU

Camping Tenorinne, Karigasniemi: Luonnonkauniilla paikalla Suomen ja Norjan rajalla sijaitseva pieni ja kodikas leirintäalue. Avoinna kesäaikaan.

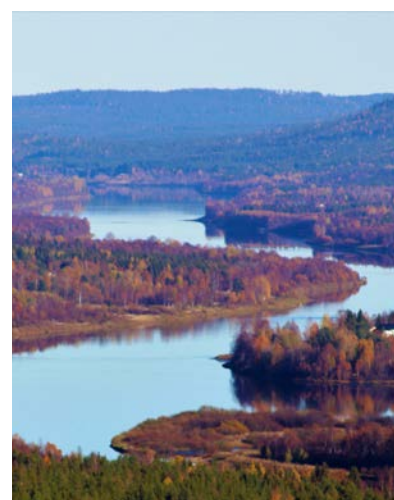
Ukonjärven Lomakylä, Inari: Kirkasvetisen Ukonjärven rannalla sijaitseva leirintäalue tarjoaa erilaisia aktiviteettimahdollisuuksia kalastuksesta uimiseen ja veneretkiin. Lisämaksusta mahdollisuus vuokrata rantasauna ja soutuvene omaan käyttöön.

Kevättalviseen hiihtoretkeen **Karigasniemen Ailigastunturille** voi kulkija napata eväät mukaan paikallisesta marketista. Samalla käynnillä kannattaa matkailuauton jääkaappi täydentää lähituottajien herkuilla.

Lemmenjoen kansallispuiston alueelta on kulkijan mahdollonta löytää teitä. Sen sijaan kauniita, eri mittaisia jalkaisin kuljettavia, merkittyjä reittejä löytyy helpostikin. Aikataulun salliessa, kannattaa istahtaa jokiveneeseen kyytiin ja osallistua ohjattuun retkeen legendaarisen Kaapin Jounin tilalle.

Ivalosta Inariin vievän reitin kohokohdaksi saattaa matkailija nostaa tunturin laelle kipuavan kapoisan tien, joka johdattaa aina **Kaunispään** huipulle saakka. Hengähdä hetkeksi nauttimaan huikean kauniista maisemista, samalla herkutellen paikan päällä tehdystä maittavasta lohisopasta. Vasta paistettu tuore munkki kruunaa pilvisemmänkin päivän ja tuo varmasti hymyn niin isoille kuin pienemmillekin sokerisuille.

Lapissa matkaavan perusvarusteisiin on hyvä lisätä uv-suojalla varustetut aurinkolasit sekä aurinkovoide. Kesäaikana mukaan kannattaa pakata myös sääskikarkoite.

Rovaniemi, Salla ja Meri-Lappi

Arktisen alueen pääkaupunkina tunnettu **Rovaniemi** tiedetään hyvin myös erästä punanuttuisesta joulunajan hahmosta. Joulupukkia voi piipahtaa tervehtimässä talven tuiskujen ohella myös vaikka keskellä heinäkuun helteitä. Kesällä Napapiirillä Joulupukin Pääpostissa on helppo pysähtyä viilentymään ja kirjoittamaan vaikkapa tulevan joulun kortit valmiiksi! Tontut hoitavat korttien jakelun ja pitävät huolen, että tervehdykset saapuvat aikanaan perille.

Rakastu husky-koirien ja porojen lisäksi myös kotieläinpihan suloiisiin karvakamuihin. Pientä reippailua kaipaavat voivat halutessaan ottaa poron tai alpakan mukaan pienelle päiväkävelylle.

Sodankylässä voit bongata 50 erilaista muistomerkkiä ja vierailla vanhalla puukirkolla, joka tunnetaan yhtenä Suomen vanhimmista säilyneistä puukirkoista. Museo-galleria Alariestossa pääset tutustumaan taiteilija Andreas Alarieston värikkäisiin ja naivistisiin maalauksiin. Tutustumisen arvoisia ovat myös Kieringin ja Suvannon vanhat, sodan jaloista pelastuneet kauniit kylät.

Luonnon ystävä puolestaan löytää **Viankiaan** kauniilta suoalueelta monipuolista nähtävää eripituisilla reiteillä.

Pyhä-Luosto on maisemiltaan yksi Suomen mahtavimmista kansallispuistoista. Luoston ametistikäivoksella pääset uppoutumaan kivien kiehtovaan maailmaan ja kaivamaan itsellesi oman ametistin.

Pyhällä puolestaan voit matkata turvallisesti ja vaivattomasti tunturin huipulle maisemahissin kyydissä. Takaisin palattuasi voit nauttia nuotiohetkestä upeissa maisemissa **Tajukankaan** jääseinämän alta löytyvällä nuotiopaikalla.

Kemijärven komeilla rannoilla pääset kävelemään tunnetun Taivaan tulet-tv-sarjan kuvausmaisemissa, jonka jälkeen mahdollisuutenasi on vierailla yhtenä Suomen suurimmista taiteilijavierastaloista, Kemijärven Taiteilijaresidenssissä. Sotahistoriasta kiinnostuneen kannattaa tutustua Itä-Lapin sotahistorialliset kohteet-paikkatietopalveluun, joka tarjoaa laajasti tietoa Itä-Lapin ja rajan läheisyydessä Venäjän puolella olevista sotahistoriallisista kohteista.

Lintubongarin ja kauniita maisemia arvostavalle käymisen arvoinen paikka on puolestaan **Kotavaaran** näkötorni.

kaukana kiireestä ja metelistä sijaitseva **Salla** on erinomainen kohde luonnonystäväille ja rauhaa rakastavalle matkailijalle. Salla tunnetaan myös sotahistoriastaan ja talvisotaan liittyviä taistelupaikkoja ja muistomerkkejä löytyykin eri puolilta kuntaa. Historiaan voi perehtyä myös Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museossa, joka kertoo Sallan historiaa 1900-luvun alusta.

MAJOITU

Pohjanranta, Kemimaa Rauhallisella paikalla Kemijoen rannalla sijaitseva leirintäalue. Avoinna kesäkaudella. Alueen yhteydestä löytyy myös kylpylä sekä viinitila ja -myymälä.

Lomakeskus Himmerki, Posio Ympärivuotisesti palveleva leirintäalue Kitkajärven upeissa maisemissa. Mahdollisuus vuokrata mm. veneitä, kalastusvälineitä, ulkopelejä, murto-maahiihtovälineitä sekä lumikenkiä. Sallinen Caravan, Salla: Sallatunturin juurella ja Keselmäjärven rannalla sijaitseva kaunis ja rauhallinen leirintäalue. Avoinna ympäri vuoden. Alueen välittömästä läheisyydestä löytyvät niin hiihtoladut kuin uimarantakin.

Sallan **Kotalassa** sijaitsee myös maailman vanhimman sukseen löytöpaikka ja Aholanvaarassa on mahdollista ihastella maailman suurimpiin kuuluvia hiidenkirnuja.

Posio on monipuolinen, ympärivuotinen lomakohde. Riisitunturin kansallispuiston upeita maisemia on mahdollista päästä ihastelemaan erimittaisilla reiteillä ja se onkin luontoa rakastavan matkailijan ykköskohde. Mikäli kameran käsittely kiinnostaa ja maisemat haluaisi oppia ikuistamaan kameran muistikortille entistä paremmin, kannattaa ehdottomasti tutustua Erämaahotelli Kirikeskusten järjestämiin valokuvaustyöpäin.

Keraamiikasta ja kädentaidoista kiinnostuneen ykköskohde on Penttikäki, joka on Posion ainutlaatuinen kulttuuri- ja ostosmatkailukohde tehtaanmyymälöineen, museoineen, näyttelyineen ja kahvioineen. Käymisen arvoinen paikka on myös korealaisen keraamikon Min Kyoung Kimin omistama keraamiikkastudio Miki Studio, josta voi halutessaan varata myös oman keraamiikkakurssin.

Meri-Lapin ympäristö tarjoaa ainutlaatuisen, merellisen pohjoisen luonnon rinnalla runsaasti kiinnostavia käyntikohteita. Entisen tullikamarin tiloissa toimiva ja aivan meren rannalla sijaitseva **Kemin** Jalokivigalleria tunnetaan Euroopan suurimpana jalokivikoelmana. Pyhän Mikaelin kirkko **Keminmaassa** antaa mahdollisuuden oikean muumion näkemiseen, sillä kirkon lattian alle haudatun kirkkoherra Runгийн ruumis ei hänen ennustuksensa mukaan ole kuoleman jälkeen mädäntynyt. Tornionjoen kuohuja pääsee puolestaan ihastelemaan Kukkolankoskella, joka on ainutlaatuinen perinnekalastuskylä noin 15km **Tornios-ta** pohjoiseen. Kukkolankosken kylä jakautuu joen molemmin puolin Suomen ja Ruotsin puolelle, mutta kummallakin puolella puhutaan samaa kieltä, meänkieltä.

SENIORIT TYÖELÄMÄÄN

toimintakyky otettava huomioon joustoja tarvitaan!

Suomessa on tunnetusti pohjoismaiden alin työllisyysaste, suurin pitkäaikaistyöttömyys ja suhteellisesti eniten ihmisiä sosiaaliturvan varassa.

Tällä hetkellä työttömiä työnhakijoita on yli 300 000, joista yli vuoden työttömänä olleita yli 100 000. Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa samalla, kun monilla aloilla on työvoimapulaa.

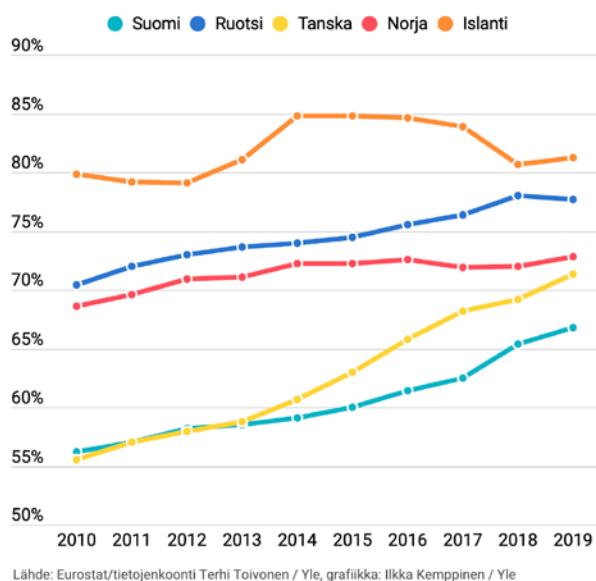
Erityisesti ikääntyneiden työllisyysasteet ovat Suomessa alhaiset ja maan hallitus on asettanut tavoitteekseen ikääntyneiden työllistymisen edistämisen. Vertailut osoittavat, että maissa, joissa ikääntyneiden työllisyysasteet ovat korkeita myös nuoret työllistyvät paremmin. Mitä ilmeisimmin työ luo uutta työtä ja kaikkien hyvinvointi paranee.

Suhtautuminen seniorien ja eläkkeellä olevien tai kohta siirtyvien mahdollisuuksiin selviytyä työmarkkinoilla vaihtelevat. Suomessa on tunnetusti pohjoismaista eniten ikäsyrintää niin työelämässä kuin muutoin. Nyt niitä koetetaan vihdoinkin lievittää ottaen mallia muista pohjoismaista, erityisesti länsinaapurista.

Ruotsissa ei ole eläkeputkea ja senioriteettisääntö suojaa pisimpään työssä olleita työpaikoilla. Suomessa tilanne on päinvastainen - iäkkäämmät saavat ensimmäisinä lähteä. Suomessa alle 68-vuotiaista vanhuuseläkkeen saajista 12 prosenttia on palkkatyössä, Ruotsissa lähes 40 prosenttia. Vaikka tilanne Suomessa on hankala, eläkkeeltä työelämään palaaminen on yleistynyt.

Ruotsissa iäkkäät enemmän työssä

Ruotsissa 55-64-vuotiaiden työllisyysaste oli viime vuonna kymmenen prosenttia korkeampi kuin Suomessa. Suomessa olisikin jopa 82 000 työllistä enemmän, mikäli 55-64-vuotiaiden työllisyysaste olisi Ruotsin tasolla. Ero on merkittävä.

55-64-vuotiaiden työllisyysaste Pohjoismaissa

Selvitysten mukaan yhä useampi eläkeläinen haluaisi tehdä töitä ainakin osa-aikaisesti ja syyt työelämässä jatkamiselle tai paluulle eivät ole ensisijaisesti taloudellisia. Osallisuus, mielekkäät tehtävät ja mukana pysyminen menevät edelle.

Yritykset ja yhteisöt hyödyntävät kokeneita ihmisiä, jotka pysyvät mukana työelämässä, jos ei täyspäiväisesti, niin ainakin osa-aikaisesti. Siihen myös uudenlaiset teknologiasovellukset luovat uusia mahdollisuuksia.

Eläkeläisten työpanos on ollut monin paikoin hyvin tärkeä erityisesti hoiva- ja hoitoalalla, joissa on krooninen työvoimapula.

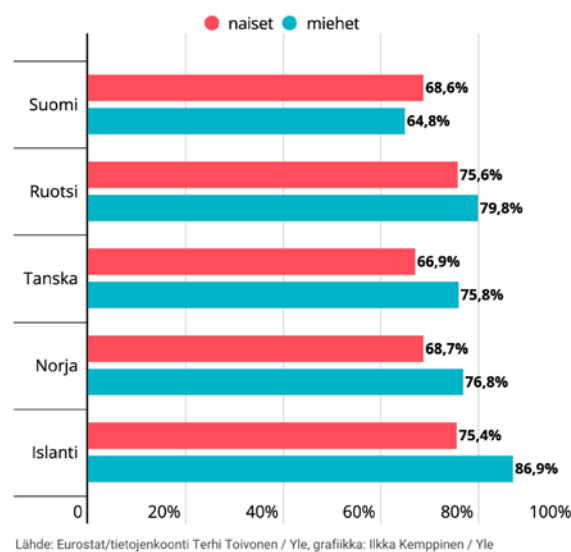
Mitä sitten meillä on meneillään? Merkittävin on ehkäpä eläkeputken poisto vähitellen vuoteen 2023 mennessä.

Eläkeputken poisto on osa hallituksen pakettia, jolla hallitus pyrkii lisäämään yli 55-vuotiaiden työllisyyttä 80 000:lla. Tällä hetkellä eläkeputken voivat päästä 1965 tai myöhemmin syntyneet 62-vuotiaina. Vuonna 1957 tai sen jälkeen syntyneet pääsevät putkeen jo 61-vuotiaina. Lisäpäivärahaa voi saada 65 ikävuoteen asti.

Valtiovarainministeriön laskelmiin nojaten hallitus laskee, että eläkeputken poisto tuo 10 300 työllistä lisää. Valtion taloutta ratkaisun lasketaan parantavan 165 miljoonalla eurolla sitten, kun putken poisto on toteutunut.

Putken poisto ei tietenkään riitä ilman muita muutoksia, joista merkittävimmät ovat asenteissa. Kun toimintakyky keskimäärin paranee, monet eläkkeellä olevat ovat entistä pidempään työkykyisiä ja myös haluisia.

Noin 30-60 vuotiaana ollaan kaikkein ahkerimmin työelämässä. Sen jälkeen meillä voimakas aleneminen ja työelämästä sivuun jääminen. Kun Suomessakin työikäisten määrä pienenee ja huollettavien määrä kasvaa, on selvää, että

55-64-vuotiaiden naisten ja miesten työllisyysaste vuonna 2019

työllisyyteen on jatkossa panostettava myös niin, että ikäihmisiä kannustetaan osallistumaan. Mahdollisuuksia siihen on parannettava.

Tietenkin uusi teknologia ja työelämän nopea muutos ovat olleet osatekijöitä, mutta outoa on, että tämä näkyy meillä niin voimakkaasti pohjoismaita kumppaneitamme enemmän.

Ehkäpä yksi asia on työmarkkinoiden jäykkyydet. Jos ikään-tyneen osaaminen ja tuottavuus ei ole ehkä kaikkein korkein, niin voisiko palkkauksesta tehdä joustavampaa ja kehittää myös osa-aikaisuuden mahdollisuuksia?

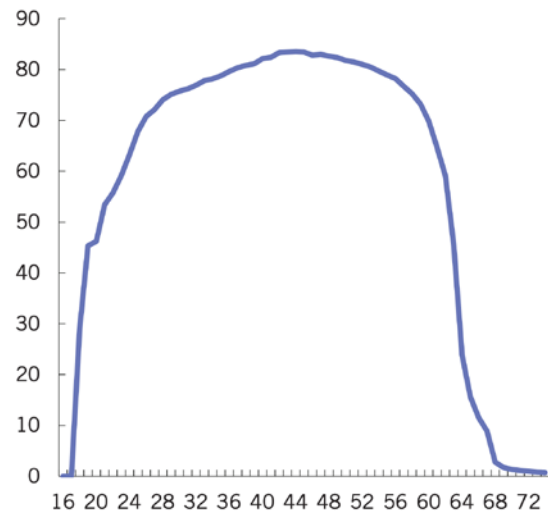
Tärkeätä olisikin nyt perusteellisesti selvittää, miksi ikääntyneiden työllistyminen on meillä niin hankalaa, miksi seniorit jäävät usein syrjään aktiivivaiheen jälkeen?

Juuri hyväksytty perhevapaaauudistus panostaa perheiden mahdollisuuksiin toteuttaa hyvinvointia heille parhaiten sopivilla tavoilla. Voisiko vastaavaa ajatella seniori-ikäen ehtineille? Joustavammat työajat, joustavat työehdot - ehkäpä siinä olisi osa ratkaisua. Myös veroratkaisuille ja ns. suojaosuudella, joka siis ei nosta verotusta, on tärkeä merkitys.

Toimintakyvyn noustessa koko työttömyyden käsite ja ikärajat olisikin syytä ottaa uuteen tarkasteluun ja siirtää työikäisen käsite ulottumaan aina 75-vuotiaisiin saakka.

Senioriliikkeessä on keskusteltu myös siitä, tulisiko eläkkeelle siirtymisen yläraja kokonaan poistaa. Jos työnantaja haluaa pitää työssä ja maksaa palkkaa, ja työntekijä työelämässä jatkaa, niin miksi sitä pitäisi lainsäädännöllä estää?

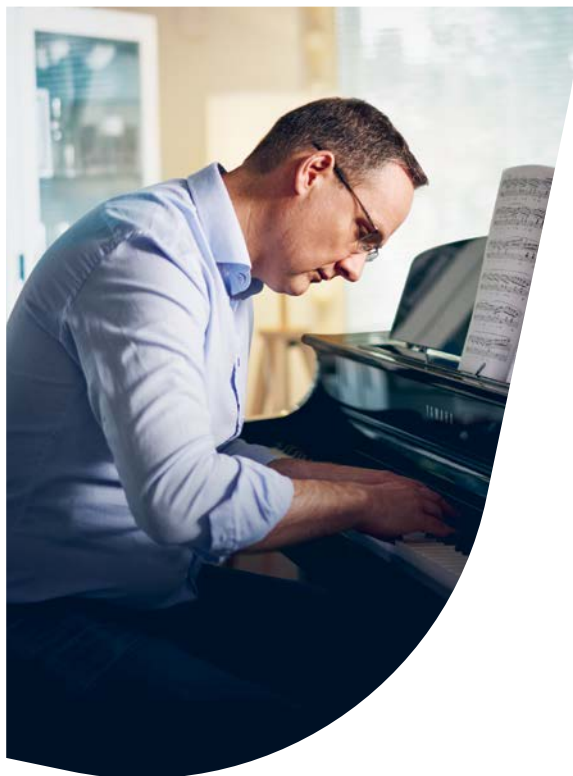
Tietenkin ollaan erilaisessa tilanteessa, jos ikäihminen joutuu pienituloisuutensa johdosta pakosti hakeutumaan töihin pienen eläkkeensä johdosta. Tähän paras lääke on eläkeläisköyhyyden poistaminen nostamalla kaikkia pienimpiä eläkkeitä ja keventämällä niiden verotusta. Kenenkään ei pidä eläkkeellä ollessaan olla pakotettu työelämään vastoin tahtoaan. Selvitykset kuitenkin osoittavat, niin meillä kuin muualla, että työelämään hakeutuminen ikäihmisten osalta johtuu pääasiassa muista tekijöistä.

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto.

Työllisyysaste ikäryhmittäin 2019

Reijo Vuorento

Palkittua ja luotettavaa sijoittamista

LähiTapiolassa on sijoitettu niin kauan kuin on vakuutettu. LähiTapiolan kokeneista varainhoitajista saat luotettavan ja vastuullisen kumppanin. LähiTapiola Varainhoito on valittu pohjoismaiden parhaaksi varainhoitajaksi vuonna 2021*. Sijoitamme rahasi kohteisiin, jotka tunnemme, joihin uskomme ja itsekin sijoitamme. Näin saat käyttöösi vain parhaat sijoituskohteet.

Tutustu palveluihin osoitteessa
lahitapiola.fi/sijoittaminen tai soita meille
numeroon 09 453 8500 (ma-pe klo 9-17).

*Refinitiv Lipper Fund Awards: Best Overall Small Company. **Palveluntarjoajat:** Sijoitusvakuutukset: LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö. Omaisuudenhoito, toimeksiantojen välittäminen ja sijoitusneuvonta: LähiTapiola Varainhoito Oy. Vaihtoehtorahastot: LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy. Huomioithan, että kaikkien sijoittamiseen liittyy riski sijoituksen arvonkehityksestä.

 LÄHITAPIOLA

Ihmisen elämänkaaren tarina valokuva-terapeuttisin menetelmin

Nina Kellokoski on helsinkiläinen valokuvaaja, terapeutti ja psyykkinen valmentaja. Kellokoski loi Suomi 100 juhluvuonna valokuvanäyttelyn satavuotiaiden elämästä Vantaalle 2017.

”Yhdistän mielen hyvinvoinnin kaikkeen tekemiseen. Valokuvan terapeuttinen voima avaa muistia ja alitajuntaa. Valokuvan kautta päästään nopeammin uudelleen merkityksiin. Altistat itsesi kuvalle, vietät aikaa kuvan kanssa, tutkit, puhut siitä, tuot pintaan asioita, jotka ovat unohtuneet, muistoja, joita et ole muistanut. Voit rauhoittua kuvan ääreen. Kuvan katsominen on intuitiivista ja meditatiivista”, kertoo Nina haastattelun alussa, kun kysyn, mikä voima on valokuvassa.

”Valokuvaterapeuttisen työskentelyn aikana mieleen voi putkahtaa asioita, sanoja tai tilanteita, joiden merkitystä ei välttämättä heti edes ymmärrä. Ohjeistan alussa ryhmää välttämään liikaa analysointia. On annettava asioiden ja sanojen tulla niin kuin ne haluavat tulla.”

”Kannattaa tehdä muistiinpanoja ja kirjoittaa muistiin tarinaa, joka on syntymässä. Valokuvat voivat viedä yllättävien muistojen äärelle. Niistä voi saada voimavaroja nykyiseen elämäntilanteeseen.”

Nina vahvistaa, että ohjaus valokuvaterapeuttisessa työssä on tärkeää, koska voimakkaat keholliset tuntemukset

ja tunteet nousevat pintaan. Toisaalta työskentelyssä lempeää on se, että voit säädellä itse tasoa; kerrot sen minkä haluat ja luotat siihen, että kuva puhuu myös ilman sanoja ja analysointia.

”Ryhmätyöskentelyssä kaikki kerrottu ja jaettu on luottamuksellista ja voit valita sen verran sanoja ja tarinaa itsesi, mikä itselle hyvältä tuntuu”, kertoo Nina.

Vantaalla 100-vuotiaiden elämäntarina näkyväksi

Vantaalla oli 15 satavuotiasta vuonna 2017. Näitä asukkaita haluttiin nostaa esiin Suomen itsenäisyyden 100-vuotisen taipaleen kunniaksi. Haluttiin näkyväksi kertomukseksi, millaista on ollut satavuotiaiden elämä, millainen elämäkokemus heille on syntynyt ja miten he kokevat ja näkevät itsensä nyt. Nina Kellokoski ja ohjaaja **Titta Kärrnä** aloittivat projektin, jossa voimaannutetaan Vantaan satavuotiaita ja tehdään heidän elämäntarinansa näkyväksi. Albumikuvatyöskentely ja voimauttava valokuvaus käynnistyi kymmenessä hoivakodissa sekä osallistujien omissa kodeissa.

”Titta kävi kotona asuvien luona ja minä hoivakodeissa”, kertoo Nina.

”Tutustuin hoiva-asumisen yksiköissä jokaiseen asukkaaseen henkilökohtaisesti. Vietin aikaa heidän kanssaan ja juttelimme ja katsoimme vanhoja valokuvia. Samalla tein pienet tarinat jokaisesta. Muotokuvat otettiin henkilökohtaisen käynnin aikana, toisinaan vain kuvaajan ja kuvattavan välisenä kohtaamisena, toisinaan mukana olivat omaiset ja hoitajat. Kysymyksessä oli prosessi, joka käydään jokaisen kuvattavan kanssa.

Ymmärsin miten voimakas kokemus valokuva oli ihmisille, jotka eivät enää kenneet puhumaan. Ilmaisua syntyi reaktioissa; käsissä, silmissä, sormissa, terästytyksissä. Mieleenpainuvien muistojen lisäksi on eräs Alzheimeria sairastava henkilö, johon en saanut minkäänlaista kontaktia. Ajattelin, että tähänkö ammattitaitoni kaatuu. Hänestä ei myöskään löytynyt valokuvia. Mietin omahoitajan kanssa, miten etenemme, että saisim kontaktin, yhteyden, jolla voisin luoda hänen elämäntarinansa näkyvämmäksi. Nainen oli epäluuloinen ja ehkä peloissaan, koska en pystynyt täysin välittämään

Seniorielämää kaikilla mukavuuksilla

Saga-palvelutalot tarjoavat turvallista, viihtyisää ja laadukasta vuokra-asumista palveluiden kera ikäihmisille Turussa, Raumalla, Helsingissä, Vantaalla, Lahdessa, Lappeenrannassa ja Seinäjoella.

Taloissamme on korkeatasoisten palveluiden ja asuntojen lisäksi tarjolla omanikäistä seuraa sekä monipuolista harrastus- ja kulttuuritoimintaa. Tutustu kauniisiin palvelutaloihimme tilaamalla kattavat esitteet tai varaa yksityinen esittely!

Kiinnostuitko? Kysy lisää tai varaa oma esittelyaika:

p. 0800-06116 (ark. klo 8-16)

myynti.saga@sagacare.fi | www.sagacare.fi

hänelle, mitä olen tekemässä ja miksi. Yllättäen omahoitaja muisti, että nainen oli ollut aina kiinnostunut hatuista. Löysimme pinkin hatun hänen kaapistaan. Kun hattu laitettiin hänen päähänsä, hän hymyili. Yhtäkkiä sain kontaktin hänen ja paljon valokuvia hänestä. Tämä ”pinkki hattu” avasi naisen historiaa ja häntä itseään. Näin esine toimii avaajana sieluun, samalla lailla kuten valokuvakin.”

Näyttelyn päätyttyä Vantaan kaupunki antoi näyttelytyön lahjaksi näille satavuotiaille näyttelyyn osallistujille.

Voisivatko seniorit kiinnostua valokuvaterapeuttisesta työskentelystä?

”Olen tehnyt erilaisille ryhmille valokuva-albumityöskentelyä. Työtapa sopii senioreille ja kaiken ikäisille. Työskentely on yhteisten tarinoiden jakamista. Sitä voi tehdä missä tahansa paikassa: kerhossa, ulkona, jonkun kotona jne.”

Kuva-albumi työskentely sopii palvelutaloihin

Nina suosittelee ryhmille valokuvatyöskentelyä, missä seniorit voisivat käydä esimerkiksi sukujensa tarinaa yhdessä läpi. Kuva-albumityöskentely sopii hyvin palvelutaloihin. Oman elämäntarinan tallentaminen tuleville sukupolville olisi tärkeää. Valokuva elää ja siihen voi aina palata; sieltä löytyy aina uusia merkityksiä, riippuu omasta elämäntilanteesta ja omasta elämänhetkestä, mitä siinä näkee ja miten sen kokee. Merkitystä voi etsiä myös muiden kautta; mitä muut näkevät sinun kuvassasi, mitä merkityksiä he löytävät ja minkälaisia kysymyksiä he esittävät sinulle kuvastasi? Muut toimivat ikään kuin peilinä sinulle; saat uusia ajatuksia ja näkökulmia itseesi ja omaan elämäntilanteeseesi. Näkökulman vaihtaminen aukaisee kuvaa, esimerkiksi kysymys: ”Puuttuuko tästä kuvasta joku ja miksi?” Ohjaajan kysymykset auttavat pohtimaan lisää. Kuvan voi rekonstruoida sellaiseksi joka olisi sinun mieleisesi, luoda kuvalle vaihtoehto. Myös tunnetilan voi vaihtaa kuvassa.

Valokuvaterapia voimannuttaa

”Valokuvaterapeuttinen työskentely on voimaannuttavaa ja koen tällaisella työskentelytavalla olevan valtavasti merkitystä ikäihmisten hoivassa. Se voisi olla omaisille ja ikäihmiselle itselleen tärkeä kokemus. Myös seniori-ikäisten perheissä tällä menetelmällä löytyisi sukujen ja omien vanhempien elämäntarinoita, jotka ovat ehkä kertomatta ja avaamatta”, kertoo Nina Kellokoski.

Päätämme haastatteluhetken ja luen vielä esitteen 2017 Vantaan näyttelystä. Sieltä löytyy teksti jota jään miettimään. ”Yhä useampi saavuttaa sadan vuoden iän. Kuntoutuksen ja liikunnan on ymmärretty olevan tärkeä osa toimintakyvyn ylläpidossa. Ikää ei pidetä enää perusteena hoitopäätöksiä ja hoitovalintoja tehtäessä, vaan tärkeämpää on henkilön toimintakyky. Esimerkiksi sydän,- ja verisuonileikkauksia tehdään nykyään myös 100-vuotiaillle.” (Vantaan apulaiskaupunginjohtaja 2017, Jukka T. Salmi-nen)

Vastaan omaan kysymykseeni. Voisimmeko me yhdessä rakentaa Suomea maaksi, jossa taidelähtöisiä kuntouttavia vaihtoehtoja olisi helposti saatavilla kaikille ikäryhmille.

Maarit Peltomaa, Teatteritaiteen maisteri, näyttelijä, ohjaaja, tapahtumatuottaja, kouluttaja

Etk.fi

Tietoa työeläkkeistä

Eläketurvakeskus tarjoaa tutkittua tietoa ja tuoreita tilastoja työeläkkeistä.

Verkkosivuiltamme löytyy tietoa mm. teemoista

» eläkkeelle siirtyminen

» eläketurvan riittävyys

» eläkejärjestelmän taloudellinen kestävyys

Etk.fi

- avain työeläketietoon

Jäsentiedote

Arvoisat Suomen Senioriliikkeen- Arvokkaan vanhenemisen puolesta ry jäsenet

Olemme toivottavasti vihdoinkin siirtymässä myös Suomessa takaisin normaaliin elämään kokoontumisrajoitusten poistuessa. Yhdistyksemme toiminta on ollut hyvin rajallista Covid-19 pandemian vuoksi. Niin kuin monet muutkin järjestöt, yritykset, tapahtumatuottajat, kulttuurilaitokset, olemme mekin joutuneet odottamaan milloin pääsemme palauttamaan yhdistyksemme toimintaa ja kohtaamia sellaiseksi, joka palvelisi jäsentemme toiveita.

Aika ja maailma johon olemme siirtyneet antaa myös digitalisaation ja uuden teknologisten innovaatioiden kautta meille lisää mahdollisuuksia joihin kannattaa tarttua. Yhdistyksessämme tapahtuu asioita, joiden toivon lisäävän meille jäseniä, kohtaamia ja palveluja joita pystyisimme tarjoamaan jäsenillemme.

Uudet nettisivut

Meille on syntymässä uudet nettisivut (www.senioriliike.fi) Näiden kautta saamme lokakuussa ilmestyvää digilehteämme linkitetyksi ja jaetuksi toivottavasti laajemmin, saamme lisänäkyvyyttä, kiinnostusta ja aktiivista osallistumista yhdistyksemme toimintaan. Päätös digilehden toimittamisesta johtui pääosin taloudellisista syistä. Digilehdellä on mahdollisuus laajentaa lukijamäärää ja toivon mukaan saada meille lisää jäseniä. Pyrimme myös päivittämään palveluja joita yhdistyksemme voisi tuottaa jäsenilleen. Digilehdestä syntyy painettu lehti, joka postitetaan meidän n 1600 jäsenelle. Sen lisäksi painettuja lehtiä jää muutamia tuhansia yleisesti jaettavaksi. Sivuillamme tulee myös tietoa ja linkkejä joita kannattaa seurata.

Yhdistyksemme perinteiset tilaisuudet joita olemme järjestäneet pääosin Tampereella ja Helsingissä toivottavasti saadaan käyntiin pian uudelleen. Ottaisimme mielellämme mukaan jäseniämme mukaan yhdistyksemme toimintaan. Tarvitsisimme eri paikkakunnille aktiivisia ihmisiä jotka esimerkiksi olisivat halukkaita järjestämään tilaisuuksia ja muuta toimintaa yhdistyksemme arvojen mukaisesti. Uskon yhdessä jakamiseen ja yhdessä tekemiseen.

Vihdoinkin vanhuusasiavaltuutettu

Me vihdoinkin saamme Suomeen vanhuusasiavaltuutetun (syyskuussa 2021). Se on ollut yhdistyksemme yksi tärkeimmistä tavoitteista vuodesta 2008 alkaen. Olemme yhdistyksenä antaneet lausuntoja ja kannanottoja joilla on ollut merkitystä. Tämä on yksi niistä. Toivon että jatkossakin pysymme tärkeissä keskusteluissa mukana yhteiskunnallisena vaikuttajana. Lehti joka ilmestyy nyt syksyllä 2021 myös uudessa muodossa on osa näkyvyyttämme, olemassaoloamme sekä tärkeä kanava yhteiskunnalliseen keskusteluun senioreiden ja ikäihmisten puolesta.

Haluan kiittää Heli Stenvallia, meidän pitkä aikaista päätoimittajaa joka luopui tehtävästään syksyllä 2021. Heli ja lehtemme toimitusneuvosto on tehnyt valtavan upeaa työtä vuosien ajan.

Toivotan Helille oikein antoisia eläkepäiviä ja onneksi Heli pysyy vielä kirjoittajana riveissämme.

Yritetään yhdessä luoda lisää aktiivisuutta ja osallisuutta toimintaamme. Katsotaan tulevaisuuteen uteliain, avoimin silmin. Maailma muuttuu ja muutoksessa on mahdollista pysyä mukana kun otamme kiinni muutoksen mahdollisuuksista. Tarvitsemme senioreiden osaamista ja heidän aktiivisuuttaan. Tervetuloa mukaan toimintaamme ja yhteisiin tilaisuuksiin.

Syyskokous on 27.11 lauantaina klo 14-18 Kalliolan Settlementitalossa, Helsingissä.

Maarit Peltomaa, puheenjohtaja 21.9. 2021 Tampere

Kutsu Suomen Senioriliike - Arvokkaan vanhenemisen puolesta ry:n kevät - ja Syyskokoukseen

Suomen Senioriliike - Arvokkaan vanhenemisen puolesta ry:n jäsenet kutsutaan sääntömääräisiin kevät- ja syyskokouksiin, jotka pidetään la 27.11.2021 klo 14 alkaen Kalliolan Setlementtitalossa, Sturenkatu 11, 00510 Helsinki.
Ilmoittaudu kokouksiin viimeistään 19.11.2021 puh. 050 345 4200 tai sähköpostilla: toimisto@senioriliike.fi.

Tilaisuuden alustaa kutsuttu puhuja.

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus, puheenjohtaja Maarit Peltomaa
2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valitseminen
3. Pöytäkirjan tarkastajien ja ääntenlaskijoiden valitseminen
4. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen.
5. Esityslistan vahvistaminen
6. Tilinpäätös 2020
 - esitetään tilinpäätös (vuosikertomus, tuloslaskelma ja tase)
 - esitetään toiminnantarkastajien lausunto
 - päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta
 - päätetään vastuuvapauden myöntämisestä
7. Nimitysvaliokunnan asettaminen
8. Hallituksen täydentäminen
9. Ilmoitusasiat
10. Muut mahdolliset asiat
11. Kokouksen päättäminen

Yhteystiedot

Suomen Senioriliike - Arvokkaan vanhenemisen puolesta ry
Siltasaarenkatu 4, 4. kerros huone 410
00530 Helsinki
Sähköposti: toimisto@senioriliike.fi

Y-tunnus: 2258028-8
Puhelinpäivystys: 050 3454200
ma-to 9 - 14
pe 9 - 13

Leikkaa kortti irti ja lähetä se yllä olevaan osoitteeseen

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN SYYSKOKOUS alkaa välittömästi kevätkokouksen jälkeen

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus, puheenjohtaja Maarit Peltomaa
2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valitseminen
3. Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valitseminen
4. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
5. Esityslistan vahvistaminen
6. Vuoden 2022 toimintasuunnitelma
7. Vuoden 2022 jäsenmaksut
8. Vuoden 2021 tulo- ja menoarvio

Jäsenhakulomake

Haluan liittyä Suomen Senioriliikkeen jäseksi

☐ Kyllä

Jäsenlaji (valitse eri vaihtoehdoista)

- ☐ Henkilöjäsenyys 20 € / vuosi
☐ Järjestöjäsenyys 100 € / vuosi
☐ Kannatusmaksu 500 € / vuosi

Etinimi - Sukunimi (tai yhteyshenkilö, jos järjestö tai yritys)

Sähköposti

Puhelin

Järjestön nimi (yhdistys, yritys tms)

Osoite

Postinumero ja paikkakunta

Suomen Senioriliike saa uudet nettisivut syksyn aikana

Maailma on nyt vaan muuttunut ja sille ei voi mitään. Vastaan ei kannata taistella vaan pitää mennä virran mukana. On paljon helpompaa. Sama pätee kaikkialla.

Vanhat sivumme eivät enää palvelleet jäseniämme, olivat kankeat ja tieto hankalasti löydettävissä. Oli aika astua digiaikaan ja tilata uudet toimivat nettisivut. Uudet sivumme tulevat mahdollistamaan erilaisia uusia toimintoja jäsenkunnallemme. Jopa jäsenmaksun saa kätevästi maksettua sivuilla olevasta kaupasta vain nappia painamalla. Samalla sivujen kanssa uudistamme myös jäsenpalveluitamme ja tapahtumakalenteriamme. Kaikkea uutta ja kivaa on siis tulossa!

Nettisivut ovat parhaillaan työn alla ja valmistuvat viimeistään loka-kuun lopussa. Osoite on ihan sama kuin ennenkin